

ГЕМАТИ́Т (від грец. αἷμα (αἵματος) — кров) — мінерал класу оксидів і гідроксидів. Fe_2O_3 . Домішки: Ti, Si, Fe^{2+} , Mg, H_2O . Сингонія дитригонально-скаленоедрична. Колір від сіро-стального до залізо-чорного, червоно-бурий. Блиск напівметалевий. Непрозорий. Колір риси вишнево-червоний від синювато-червоного до червоно-коричневого. Твердість 5,5– 5,6. Крихкий. Щільність 4,9–5,3. Спайність відсутня. Злам напівраковистий. Форма виділення: масивні різновиди; гроноподібні агрегати; відомі псевдоморфози Г. по магнетиту або піриту в формі додекаедрич. або октаедрич. кристалів (мартит); утворюють ниркову руду. Під паял. трубкою не плавиться, в соляній кислоті розчинюється повільно. Мінерал. супутники: [кварц](#), [ільменіт](#), [магнетит](#), [хлорит](#),

[барит](#). Зустрічається в контактово-метасоматич. породах разом з магнетитом у скарнах — у докембрій. метаморфізов. смугастих залізних рудах Кривбасу та ін. р-нів УЩ, як продукт окислення і вивітрювання — в залізовміщуючих мінералах (магнетит, лімоніт, сидерит). У осад. породах Г. червоного кольору присутній у розсіяному вигляді, а також у формі конкрецій та лінз. Родовища гематит. руд розташ. у межах [Білозерського залізорудного району](#), [Кременчуцького залізорудного району](#), [Криворізького залізорудного басейну](#). Чисті відміни порошкуватого Г. використовують як фарбу для виготовлення червоних олівців, щільні відміни — для виготовлення ювелір. виробів.

[А. Я. Радзівіл](#)

Бібліографічний опис:

Гематит / А. Я. Радзівіл // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29017>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).